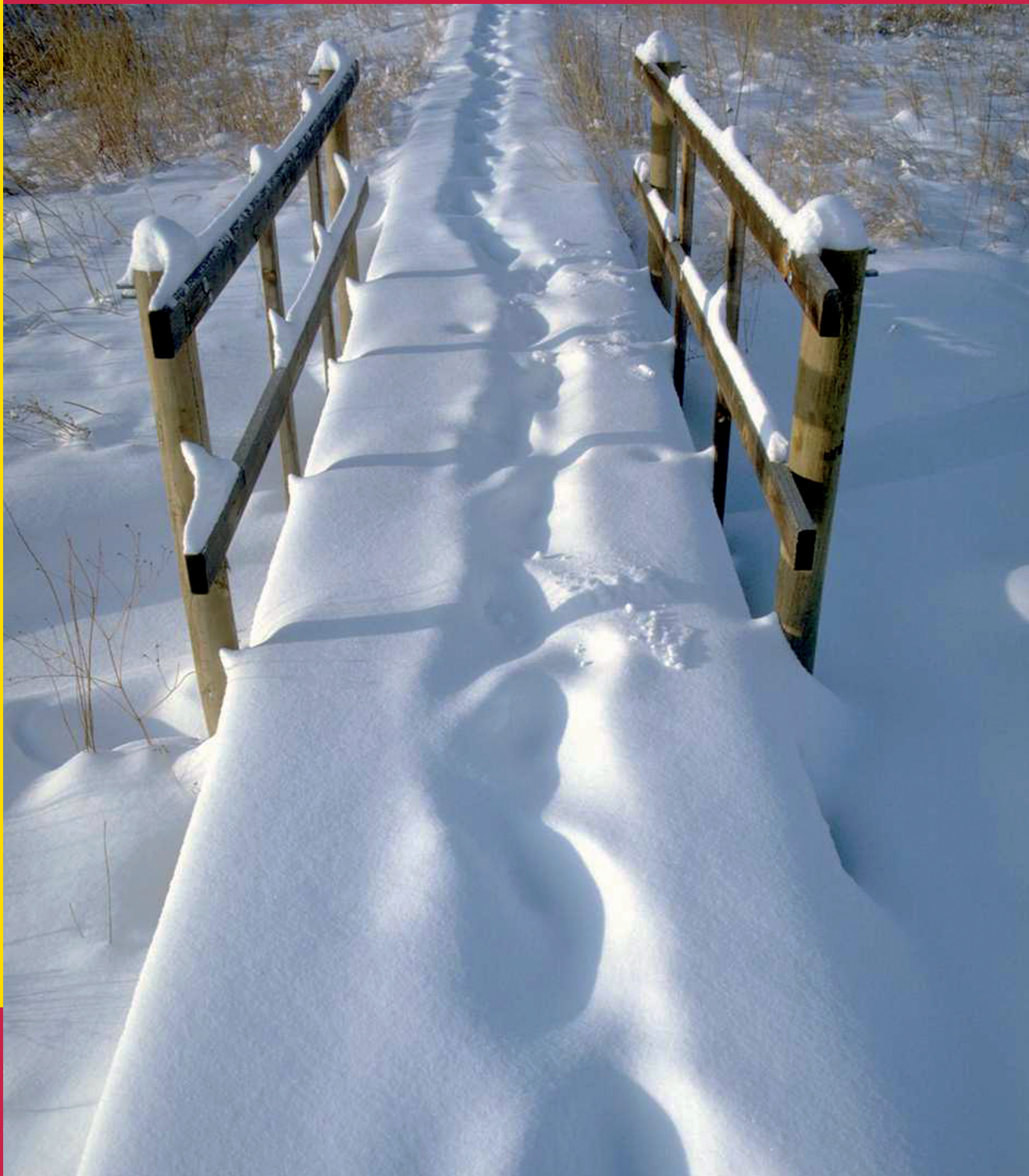


Årsrapport 2006

Det alkohol- och narkotika- politiska läget i Gävleborg



Länsstyrelsen
Gävleborg

Årsrapport 2006

Det alkohol- och narkotika-
politiska läget i Gävleborg



Länsstyrelsen
Gävleborg

Rapport 2007:20
Sergoi Manzanares

Innehållsföreteckning

Innehåll	sid
Förord	2
Sammanfattning	3
Bakgrund	4
Alkohol och narkotikaförebyggande arbete	5
Resultat och kommentarer	6
Arbets tid och organisation	6
Finansiering	7
Aktiviteter	7
Samarbete	9
Program och policydokument	10
Serveringstillstånd och tillsyn	11
Folköl	13

Förord

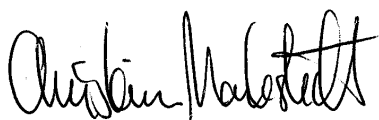
Länsstyrelsens uppdrag inom alkoholområdet är att vara tillsynsmyndighet med uppgift i första hand att utöva tillsyn över kommunernas verksamhet men även att stötta deras tillämpning av Alkohollagen (SFS 1994:1738). Länsstyrelsen ska även bedriva uppföljning av alkohollagens funktion och effekter i länet. Ett led i denna uppgift är att varje år lämna en rapport som ska återge den alkoholpolitiska situationen i länet och tillhandahålla statistiska uppgifter om kommunernas tillstånds- och tillsynsverksamhet. Denna rapport utgörs i huvudsak av svar på frågor som statens folkhälsoinstitut ställt till kommunerna i landet och syftet har varit att ge en bild av det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet i länet.

Rapporten baseras på sammanställning av folkhälsoinstitutets frågor till kommunerna i landet och har bearbetats till för hållandena i länet. I Gävleborgs län finns det 10 kommuner var av Nordanstig är till invånarantalet minst och Gävle störst. Samtliga kommuner har svarat på enkäten men dock inte besvarat alla frågor.

Denna rapport avser verksamhetsåret 2006 och jämför svaren från 1996 och 2005 års rapporter för att därefter kunna se utvecklingen. Ett problem är att frågeställningarna har varierat från år till år, vilket gör att det blir svårt att hantera vissa resultat vid en jämförelse.

Länsstyrelsen kommer att använda resultatet i rapporten vid bedömning av kommunernas ansökningar om statsbidrag för alkohol- och narkotikaförebyggande arbete.

Rapporten är sammanställd av Sergio Manzanares projektledare, sociala enheten



Christina Markstedt
Socialdirektör

Sammanfattning

Det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet har de senaste åren ökat i länet. Med stöd av statsbidrag som Länsstyrelsen fördelat har fler kommuner kunnat utveckla sitt arbete. Över hälften av kommunerna i länet uppger att Länsstyrelsen till stor eller viss del finansierar det alkohol- och/eller drog-förebyggande arbetet medan kommunerna går in allt mindre med egna medel.

Samtliga kommuner i länet hade under 2006 en drogsamordnare anställd på hel eller deltid.

Under 2005 bedrev 90 procent av kommunerna drogfria aktiviteter och 2006 har siffran sjunkit till 70 procent. Beträffande verksamhet för barn till missbrukare uppger fortfarande enbart 50 procent av kommunerna att de bedriver sådan verksamhet vilket länsstyrelsen även har uppmärksammat genom en kartläggning som gjordes 2006¹.

80 procent av kommunerna uppger att de har en alkohol- och/eller drog-policy för sina anställda och 90 procent av kommunerna har ett alkohol- och/eller drogpolitiskt program.

Under 2006 beviljades 5 procent färre tillfälliga serveringstillstånd än året innan. 2006 gjordes det totalt 691 tillsynsbesök hos tillståndshavare vilket är en minskning från 772 år 2005. När det gäller stadigvarnade serveringstillstånd så har antalet ökat med närmare 11 procent mellan åren 2005 och 2006.

Den 31 december 2006 fanns det 318 detaljhandelsställen för folköl i länet vilket är en ökning med 7 procent från 2005.

Den samlade bilden som rapporten ger är att kommunerna tenderar till att arbeta mer med sin interna struktur där policy och samarbete med andra myndigheter och frivilligorganisationerna får en ökad betydelse. Samtidigt finns det vissa orosmoment som bör beaktas gällande kommunernas finansiella insats i det förebyggande arbetet. Insatserna ersätts i större utsträckning av medel från Länsstyrelsen och landstinget.

Antalet tillsynsbesök hos tillståndshavare i länet minskar med närmare 12 procent.

Viktigt att lyfta upp är att 80 procent av kommunerna har en alkohol-drogpolicy för sina anställda. Då kommunerna är stora arbetsgivare kan de bidra till positiva trender. En annan positiv utveckling är att 60 procent av kommunerna hade 2006 en tillsynsplan som innehöll uppgifter om när, var och hur inspektioner skulle göras samt vad som skulle prioriteras i tillsynen av serveringstillstånden.

¹ Länsstyrelsen Gävleborg: Vad finns på menyn, 2 006:33

Bakgrund

Länsstyrelsen har sedan 2002 fördelat statsbidrag till förebyggande insatser inom alkohol- och narkotikaområdet. Men redan 1993 började länsstyrelsen fördela statsbidrag till bl.a. missbrukarvården. Anslagen till kommunerna har syftat till att bygga upp och utveckla ett långsiktigt, strategisk och evidensbaserat förebyggande alkohol- och narkotikaarbete. Länsstyrelsens roll på det förebyggande området har genom den nationella handlingsplanen utvecklats. 2006 beslutade riksdagen om nya handlingsplaner inom alkohol- och narkotikaområdet (prop.2005/06:30) I de nya handlingsplanerna ligger målsättningarna från de tidigare handlingsplanerna fast och planerna löper till 2010.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län har bidragit i arbetet med att bygga upp en struktur för det alkohol- och drogförebyggande arbetet i länet. Regeringens direktiv ligger till grund för anställningen av en länsamordnare i alkohol- och narkotikafrågor som har möjligtgjort detta arbete.

2003 påbörjades ett särskilt arbete kring länets krogar, metoden Ansvarfull Alkoholservering tidigare benämnd som STAD-metoden. Sedan juni 2006 finns en projektledare anställd på området med uppgift att implementera metoden i hela länet. Kommuner som under 2006 ingick i arbetet var Nordanstig, Ljusdal, Hudiksvall, Gävle, Sandviken samt Söderhamn.

Alkohol och narkotikaförebyggande arbete

Effekterna av det drogförebyggande arbetet som görs i kommunerna är svåra att utvärdera. Genom CAN-undersökningarna² kan uppföljningsbar data jämföras genom åren. Den senaste CAN-undersökningen – totalundersökningen – i gymnasiet årskurs 2 gjordes 2007. Den visar att länets pojkar och flickors alkoholkonsumtion ligger i linje med genomsnittet i riket.

Jämför man med siffrorna från 1998 kan man dock glädjande se att konsumtionen gått ned för såväl pojkar som flickor. 2007 års CAN-undersökning visar även en nedåt gående trend gällande berusningsdrickadet både för pojkar och flickor. Det är även glädjande att se att siffrorna över de pojkar och flickor som använt narkotika i länet ligger lägre än genomsnittet i riket (detta är dock inte statistiskt säkerställt).

Hembränt är ett mycket större problem i vårt län än riket i övrigt, även om konsumtionen i 2007 års mätning är betydligt lägre än i förhållande till 1998 års mätning.

När det gäller niondeklassarnas alkoholkonsumtion så har vi i länet högre andel storkonsumenter³ än snittet i riket. Ökningen mellan 1996 års mätning och 2005 års mätning är dramatisk för båda könen.

På gymnasiet är 25 procent av pojkarna respektive flickorna storkonsumenter. CAN undersökningarna visar även att pojkar är storkonsumenter i större grad än flickor.

CAN-undersökningen har gjorts på uppdrag av Landstinget Gävleborgs samhällsmedicinska enhet och länets kommuner som också finansierar undersökningen gemensamt med Länsstyrelsen Gävleborg⁴.

I utvärderingssammanhang ligger svårigheten vid att vi idag har svårt att bevisa att det förebyggande arbetet som bedrivs verkligen påverkar konsumtionen av alkohol och narkotika. Förklaringen till detta är att vi inte vet hur utvecklingen hade varit om inget förebyggande arbete bedrivits. Forskningen har dock kunnat visa att det finns metoder som leder till lägre konsumtion av alkohol och narkotika. Förutsättningen för ett verkningsfullt förebyggande alkohol- och narkotikaarbete är att kommunerna ser vikten av att arbeta med beprövade och evidensbaserade metoder och tar till sig dessa. Länsstyrelsen har i sin uppföljning av beviljade statsbidrag noterat brister i kommunernas dokumentation och därmed sammanhängande svårighet att utvärdera verksamheterna. För att möjliggöra framtida utvärderingar måste kraven på dokumentationen skärpas.

² Undersökningen genomförs sedan 1996 av Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)

³ Storkonsument= dricker minst motsvarande 40-procentig sprit eller 16 burkar starköl i månaden

⁴ CAN-rapporten 2007 finns tillgängligt på www.lg.se/smg

Resultat och kommentarer

Under denna del av rapporten redovisas i första hand de alkohol- och narkotikaförebyggande insatser som kommunerna uppger genom Folkhälsoinstitutets frågor. Länsstyrelsen kommenterar även resultaten. Det finns frågor som är svåra att kommentera utifrån att vi har svårt att tolka innebörden av resultatet.

Siffrorna anges i procent av svarande vilket inte alltid stämmer överens med antalet kommuner, då alla kommuner inte svarat på alla frågor.

Arbetstid och organisation

30 procent av kommunerna uppger att de avsätter mindre än en halvtidstjänst på alkohol- och/eller drogförebyggande arbete och 40 procent avsätter fler än en heltidstjänst. Resterande kommuner anger att de avsätter något mellan en halvtid och en heltidstjänst. (Tabell 1).

Tabell 1. Hur mycket arbetstid avsattes till alkohol- och/eller drogförebyggande arbete i den kommunala förvaltningen (av alkohol/drogsamordnare, brottsförebyggare, folkhälsoplanerare/samordnare eller motsvarande) under år 2006?

	%
Ingen arbetstid avsattes	0%
Ingen arbetstid avsattes	0%
Mindre än en halvtidstjänst	30%
En halvtidstjänst eller mindre än en heltidstjänst	30%
En till två heltidstjänster	30%
Fler än två heltidstjänster	10%

Under 2006 hade alla kommuner i länet en drogsamordnare anställd på hel- eller deltid, detta är en ökning från året innan då Ljusdals kommun saknade samordnare.

Länsstyrelsens kommentar

För att drogsamordnarfunktionen ska ge ett gott resultat i kommunen måste det finnas politisk uppbackning samt att frågan får politiskt prioritet på högsta allvar inom ansvarig kommunorganisation. För att detta ska ske är länsstyrelsens målsättning att drogsamordnarfunktionen ska vara underställd kommunstyrelsen vilket inte är fallet idag då drogsamordnarfunktionen i en del kommuner ligger under socialnämnden eller motsvarande. Det är viktigt att poängtera att det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet är en fråga för hela kommunorganisationen.

Länsstyrelsen ser en positiv utveckling av att alla kommuner har drogsamordnare i någon form, men ställer sig tveksam till vilket resultat det ger av att ha en person som arbetar endast 25 procent med dessa frågor.

Finansiering

På uppdrag av regeringen har Länsstyrelsen fördelat medel till det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet i länet. Drygt hälften av kommunerna finansierade under 2006 sin förebyggande verksamhet till stor del med medel från Länsstyrelsen.

20 procent av kommunerna uppger att de finansierat sin alkohol- och drog-förebyggande arbete helt med egna medel medan 10 procent uppger att de inte stod för egna medel alls. Jämfört med 2005 års rapport är det färre kommuner som står för egna medel 2006. (Tabell 2)

Tabell 2. Hur finansierades det alkohol- och/eller drogförebyggande arbetet i kommunen under år 2006?

	Helt	Till stor del	Till viss del	Inte alls	Inte alls
Med kommunala medel	22%	33%	33%	11%	11%
Med anslag från länsstyrelsen	0%	22%	55%	22%	22%
Med anslag från landstinget	0%	16%	50%	33%	33%
Med andra medel	0%	0%	25%	75%	75%

Länsstyrelsens kommentar

Länsstyrelsen ser oroande på att kommunerna inte finansierar det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet i större utsträckning med egna medel. Syftet med regeringens handlingsplaner inom alkohol- och narkotikaförebyggande arbete är att kommunerna på sikt ska helt eller i större utsträckning finansiera sitt arbete då handlingsplanerna löper ut 2010. Forskningen visar att det lönar sig att förebygga, vilket långsiktigt är positivt för kommunens ekonomi. Länsstyrelsen vill slutligen kommentera att resultaten i Tabell 2 är svår att tolka då vi inte känner till vad kommunerna egentligen menar med alkohol- och/eller drogförebyggande arbetet och på vilket sätt bl.a. Landstinget bidrar.

Aktiviteter

Tabellerna som följer här efter vittnar om kommunernas aktivitetsgrad gällande alkohol- och/eller drogförebyggande arbete. 90 procent av kommunerna skriver att de bedriver ett aktivt arbete mot media för att uppmärksamma alkohol/drogfrågor. 70 procent uppger att de anordnade drogfria aktiviteter så som skoldanser och konserter vilket är en minskning från 90 procent i 2005 års rapport. 50 procent av kommunerna uppger att de bedriver verksamhet för barn till missbrukare vilket är samma omfattning som 2005. (Tabell 3)

Tabell 3. På vilket/vilka sätt bedrevs alkohol- och/eller drogförebyggande arbete inom kommunen under år 2006?		
		%
1	Anordnande av drogfria aktiviteter (t.ex. vid skoldanser, konserter eller liknande)	70%
2	Informationsutskick till föräldrar	60%
3	Aktivt arbete mot media (media advocacy) för att fästa uppmärksamhet på alkohol/drogfrågor	90%
4	Åtgärder mot langning till ungdomar (t.ex. informationskampanj eller polisingripanden)	70%
5	Åtgärder för att upprätthålla åldersgränsen vid försäljning och servering av alkohol (utöver STAD-metoden)	70%
6	Åtgärder för att upprätthålla åldersgränsen vid försäljning av tobak	40%
7	STAD-metoden, Ansvarsfull alkoholservering (bred samverkan mellan krögare, polis o kommunen)	40%
8	Föräldraprogram om alkohol/droger, årskurs 6-9 (med för programmet utbildade handledare)	60%
9	Strukturerade program för riskutsatta förskolebarn (utsatta uppväxtmiljöer/ beteendestörningar), med för programmet utbildad handledare	0%
10	Annan verksamhet för barn till missbrukare	50%
11	Åtgärder kring trafiknykterhet, utöver polisens rutinmässiga kontroller	10%
12	Insatser för att begränsa alkohol och eller/drogbruk bland studenter (högskola/universitet)	10%
13	Rutiner för samtal om alkoholvanor och rådgivning i mödrahälsovården	30%
14	Rutiner för samtal om alkoholvanor och rådgivning i primärvården	20%
15	Rutiner för samtal om alkoholvanor och rådgivning i företagshälsovården	20%
16	Rutiner för samtal om alkoholvanor och rådgivning i akutsjukvården	10%
17	Rutiner för samtal om tobaksvanor och rådgivning (i till exempel mödrahälsovården, primärvården, företagshälsovården och/eller akutsjukvården)	20%
18	Inget arbete bedrevs	0%

Länsstyrelsens kommentar

Flera av frågorna är svårtolkade då det inte riktigt framgår om det är kommunens egna insatser eller att arbetet bedrivs inom kommungränsen. Länsstyrelsen kommer att diskutera vidare frågan med statens folkhälsoinstitut för att få en tydligare frågeställning i framtiden.

Det är glädjande att se att samtliga kommuner i länet bedriver ett alkohol- och/eller drogförebyggande arbete. Det är viktigt att påpeka missvisningen som frågeställning 12 kan ge, då det enbart finns en kommun som kan beröras av detta nämligen Gävle kommun.

Sedan 2006 har Länsstyrelsens tillsammans med Vägverket samordnat Skellefteå modellen som berör alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet i trafiken. Vi har för avsikt att fortsätta samarbetet med Vägverket, polismyndigheten, landstinget och kommunerna i länet.

Arbetet med barn till missbrukare har allt mer prioriteras från regeringens sida och därför är det viktigt att fler än enbart hälften av kommunerna arbetar med frågan.

Samarbeten

Drygt hälften av kommunerna uppger gällande regelbundna samarbeten med myndigheter och frivilligorganisationer att de samarbetar med hälso- och sjukvården/landstinget gällande alkohol och narkotika. I lika stor utsträckning samarbetar kommunerna med idrottsrörelsen, nykterhetsrörelsen och trossamfund gällande alkohol och narkotika. (Tabell 4-5)

Tabell 4. Med vilka frivilligorganisationer hade kommunen ett regelbundet eller formaliserat samarbete (möten eller aktivitet/aktiviteter) gällande det alkohol- och/eller drogförebyggande arbetet under år 2006?

	Alkohol	Tobak	Narkotika	Inget
Idrottsföreningar	57%	42%	71%	28%
Fackföreningar	0%	0%	0%	100%
Nykterhetsrörelsen	83%	0%	50%	16%
Kulturföreningar	16%	16%	0%	83%
Trossamfund	71%	0%	57%	28%
Andra inom frivilligorganisationer	87%	37%	62%	25%

Tabell 5. Med vilka myndigheter hade kommunen ett regelbundet eller formaliserat samarbete (möten eller aktivitet/aktiviteter) gällande det alkohol- och/eller drogförebyggande arbetet under år 2006?

	Alkohol	Tobak	Narkotika	Inget
Polismyndigheten	100 %	30 %	90 %	0 %
Hälso- och sjukvården/landstinget	55 %	44 %	44 %	22 %
Vägverket	55 %	0 %	11 %	44 %
Andra kommuner	100 %	30 %	90 %	0 %
Länsstyrelsen	100 %	22 %	88 %	0 %
Andra myndigheter	83 %	16 %	83 %	16 %

Länsstyrelsens kommentarer

Har inga övriga kommentarer utöver att det är ytterst viktigt att kommunerna arbetar och skapar rutiner för strukturerade samarbeten mellan sig och andra aktörer.

Länsstyrelsen finner det glädjande att kommunerna samarbetar med varandra i så stor utsträckning men är samtidigt bekymrad över att samarbetet med landstinget inte är högre i en för kommunmedborgaren viktig fråga.

Program och policydokument

Genom program och policydokument kan kommunerna uttrycka sin vilja att arbeta med alkohol- och narkotikaförebyggande frågor. Vilket är en av grundförutsättningarna för ett alkohol- och/eller drogpreventivt arbete. 2006 var det 10 procent av kommunerna i länet som inte hade något alkohol- och/eller drogpolitiskt program och 20 procent av kommunerna saknar en alkohol-/drogpolicy för sina anställda. 2006 var det bara 40 procent av kommunerna som krävde alkohol-/drogpolicy av föreningar för att dessa skulle få kommunala bidrag, vilket är en minskning jämfört med 2005 då 50 procent av kommunerna ställde detta krav. (Tabell 6)

Tabell 6. Med policy menas här ”dokument som rör grundprinciper för handlande i visst avseende” (exempelvis strategi, program, handlingsplan). Varje uppräknad policy kan antingen ingå i ett alkohol- och/eller drogpolitiskt program eller finnas separat.

	%
Kommunen som arbetsgivare har en alkohol-/drogpolicy	80%
Kommunen har en policy för alkoholförtäring på offentlig plats	60%
Föreningar i kommunen måste ha en alkohol-/drogpolicy för att få föreningsbidrag	40%
Kommunen har policy som rör alkohol- och drogförebyggande arbete i grundskolan	70%
Kommunen har en policy som rör tobaksförebyggande arbete	50%
Kommunen har ett alkohol- och/eller drogpolitiskt program	90%

Under 2007 har 7 länsstyrelser, var av Gävleborg är en arbetat med en kartläggning av kommunernas tillämpning av tobakslagen. Resultatet presenteras i en särskild rapport.

Länsstyrelsens kommentarer

Då kommunen är en stor arbetsgivare är det positivt med att större delen av länets kommuner har en alkohol- och/eller drogpolicy för sina anställda. Länsstyrelsen ser dock det som negativt att färre kommuner ställer krav på att föreningar måste ha alkohol- och/eller drogpolicy för att beviljats föreningsbidrag. Länsstyrelsen ställer sig frågande kring hur det kan komma sig att enligt tabell 3 och frågeställning 6 så är det 40 procent av kommunerna som uppger att de under 2006 genomfört åtgärder för att upprätthålla åldersgränsen vid försäljning av tobak. Trots att 50 procent av kommunerna angivit att de har en policy som rör tobaksförebyggande arbete. Länsstyrelsen ser att upprätthållande av åldersgränserna bidrar till att hålla ner konsumtionen bland unga.

Länsstyrelsen anser att är positivt med att 70 procent av länets kommuner har en policy för det alkohol- och/eller drogförebyggande arbetet på grundskolan, men målet måste enligt Länsstyrelsen ligga på 100 procent.

Serveringstillstånd och tillsyn

Under 2006 beviljades sammanlagt 245 tillfälliga serveringstillstånd (en minskning med 5 procent från 2005) i länet, 117 till allmänheten och 128 till slutna sällskap. År 2005 fanns det i länet 402 stadigvarande serveringstillstånd medan det fanns 447 år 2006, detta är en ökning på över 11 procent. Om man tittar tillbaka på året 1996 då det fanns 351 stadigvarande serveringstillstånd har det ökat med närmare 30 procent.

Tabell 7. Hur många tillfälliga serveringstillstånd meddelades av kommunen under år 2006? (7 kap. 5§)

Kommun	Till allmänheten:	Till slutna sällskap:
Bollnäs	2	19
Gävle	33	52
Hofors	7	2
Hudiksvall	6	5
Ljusdal	21	16
Nordanstig	3	2
Ockelbo	9	1
Ovanåker	13	5
Sandviken	12	6
Söderhamn	11	20

60 procent av kommunerna i länet uppger att de under 2006 hade en tillsynsplan jämfört med dryga 30 procent 2005. Planen innehöll uppgifter om när, var och hur inspektioner skulle göras. (Tabell 9)

Tabell 8. Använder kommunen en årlig tillsynsplan?

	Procent
Ja	60%
Nej	40%

2006 genomfördes totalt 681 tillsynsbesök i 10 kommuner hos tillståndshavare i länet vilket är en minskning från 772 i 9 kommuner år 2005. De flesta tillsynsbesöken ägde rum mellan 20:00 och 23:00. (Tabell 10)

Tabell 9. Hur många besök hos tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd gjordes av kommunen i informations- och/eller kontrollsyfte under år 2006?

	Antal besök hos tillståndshavare, dagtid (före kl 20:00)	Antal besök hos tillståndshavare,, kvällstid (mellan 20:00-23:00)	Antal besök hos tillståndshavare, nattetid (efter kl 23:00)
Bollnäs	80	45	28
Gävle	6	66	79
Hofors	0	50	50
Hudiksvall	22	30	22
Ljusdal	16	22	22
Nordanstig	5	8	10
Ockelbo	2	0	0
Ovanåker	10	7	6
Sandviken	11	26	14
Söderhamn	0	30	14

Länsstyrelsens kommentarer

Länsstyrelsens ser mycket positivt på att dubbelt så många kommuner hade 2006 en tillsynsplan gentemot året innan. Befarande tillsynsbesök hos tillståndshavare anser länsstyrelsen att utvecklingen är olycklig, det är fler kommuner som är inräknade i årets rapport men ändå minskar antalet tillsynsbesök hos tillståndshavare. Det är inte acceptabelt att det genomförs färre tillsynsbesök trots att fler kommuner har en tillsynsplan. Länsstyrelsen anser att det inte är rimligt att det i vissa kommuner inte genomförs några tillsynsbesök väl fördelat på dagar och kvällar.

Folköl

Den 31 december 2006 fanns det 318 detaljhandelsställen för folköl i länet vilket är en ökning med 7 procent från 2005. Med detaljhandelsställen avses de med laglig rätt att sälja öl. (Tabell 12)

Tabell 10. Hur många detaljhandelsställen för öl fanns det anmälda i kommunen den 31 december år 2006?
(5kap. 6§ andra stycket)

	Antal
Bollnäs	25
Gävle	120
Hofors	7
Hudiksvall	42
Ljusdal	27
Nordanstig	16
Ovanåker	14
Sandviken	36
Söderhamn	31

Den som bedriver detaljhandel med öl skall anmäla verksamheten till kommunen senast när verksamheten påbörjas.

Länsstyrelsens rapporter 2007

- 2007:1 Fiskyngel och undervattensvegetation i Långvind och Harkskärsfjärden 2006
- 2007:2 Se mig! Om ungdomsarbetslöshet i Gävleborg
- 2007:3 Naturminnen i Gävleborgs län - Resultat av besiktning 2005
- 2007:4 Inventering av bibaggar, *Apulus bimaculatus*, i Gävleborgs län 2006
- 2007:5 Undersökningar av harr och öring i ån Enan, Ljusdals kommun.
Aktivitetsrapport 2006
- 2007:6 Uppföljning av myrar Gävleborgs län 2006
- 2007:7 Natur- och kulturmiljö för alla - Rapport från en konferens om integration och folkhälsa.
- 2007:8 Bostadsmarknaden i Gävleborgs län 2007
- 2007:9 Socialt synsätt i samhällsplaneringen – Här kan alla leva hela livet.
- 2007:10 Ej verkställda domar och beslut enligt SoL och LSS i Gävleborg
- 2007:11 Lex Sarah anmälningar i Gävleborgs län 2006
- 2007:12 Häst i hållbar utveckling
- 2007:13 Inventering av träskammetslöpare i Gävleborgs län 2006
- 2007:14 Snäckor i rikkärr i Gävleborgs län
- 2007:15 Konsumtion av färsk fisk - marknadsundersökning 2007
- 2007:16 Tillsyn av öppenvården i Gävleborgs län 2006 – Kartläggning av
öppenvårdsverksamheten.
- 2007:17 Regionala miljömål för Gävleborgs län och åtgärdsprogram
- 2007:18 Kärlväxter och makroalger på ön Gran
- 2007:19 Vegetationsförändringar i våtmarker med höga naturvärden
- 2007:20 Årsrapport 2006 - Det alkohol- och narkotikapolitiska läget i Gävleborg

Länsstyrelsen Gävleborg
Tryck: Arkitektkopia i Gävle
Rapportnr: 2007:20
ISSN: 0284-5954
Upplaga: 100 ex



Länsstyrelsen
Gävleborg

Besöksadress: Borgmästarplan, 801 70 Gävle **Telefon:** 026-17 10 00
Webbadress: www.x.lst.se